

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

SKÖTSELPLAN

2012-08-16

1 (24)

Dnr 511-2307-10
Objektnr 10-02-015

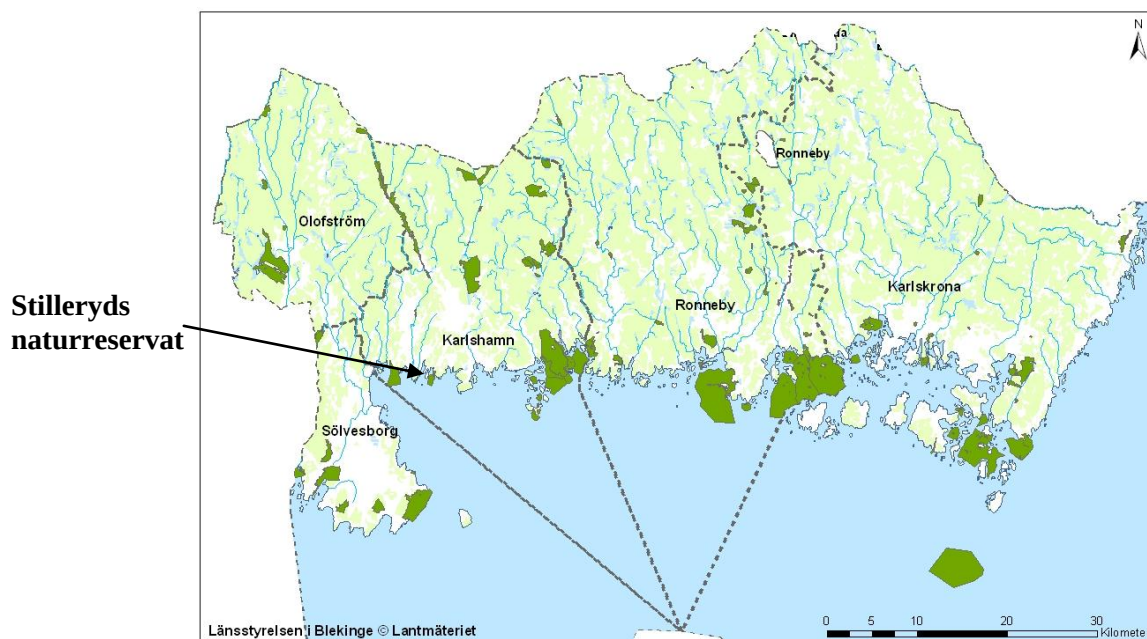
Beslutsbilaga 4

Skötselplan för naturreservatet

Stilleryd

Karlshamns kommun

Figur 1. Läget för Stilleryds naturreservat.
© Bakgrundskarta Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Titel:	Skötselplan för naturreservatet Stilleryd, Karlshamns kommun
Utgiven av:	Länsstyrelsen i Blekinge län
Planförfattare:	Elisabet Wallsten
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Blekinge län 371 86 Karlskrona Tfn: 010-2240000 blekinge@lansstyrelsen.se www.lansstyrelsen.se/blekinge
Copyright:	Länsstyrelsen i Blekinge län. Innehållet i detta dokument får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källa
Foton:	Övre omslagsfoto: Sundet mellan fastlandet och Östra Skaftöholmen. Foto: Ola Bengtsson och Vikki Bengtsson, Pro Natura, 2007. Nedre omslagsfoto: Ekskog och brytsten på fastlandet. Foto: Elisabet Wallsten, maj 2010. Övriga foton i dokumentet: Elisabet Wallsten, maj 2010.

Innehållsförteckning

1 SYFTET MED NATURRESERVATET	4
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	4
2.1 ADMINISTRATIVA DATA	5
2.2 NATURFÖRHÅLLANDEN.....	6
2.3 HISTORISK OCH NUVARANDE MARKANVÄNDNING	9
2.4 OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN	11
2.4.1 Geovetenskapliga bevarandevärden.....	11
2.4.2 Biologiska bevarandevärden.....	11
2.4.3 Kulturhistoriska bevarandevärden.....	11
2.4.4 Intressen för friluftslivet.....	12
2.5 KÄLLFÖRTECKNING	12
3 PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL	13
3.1 GENERELLA RIKTLINJER.....	13
3.2 INDELNING I SKÖTSELOMRÅDEN.....	14
3.3 MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN	14
3.3.1 Skötselområde 1: Hällmarker och ekblandskogar.....	14
3.3.2 Skötselområde 2: Öppna, hävdade gräsmarker	15
3.3.3 Skötselområde 3: Skärgårdens marina och terrestra delar	17
3.3.4 Skötselområde 4: Övrig mark.....	18
3.4 FRILUFTSLIV OCH TURISM	19
3.4.1 Anordningar för friluftslivet	19
3.5 BRÄNDER OCH BRANDBEKÄMPNING.....	20
3.6 JAKT OCH FISKE	21
3.6.1 Jakt.....	21
3.6.2 Fiske.....	21
4 UTMÄRKNING AV RESERVATSGRÄNS	22
5 TILLSYN, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	22
5.1 TILLSYN ÖVER FÖRESKRIFTER.....	22
5.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	22
5.3 DOKUMENTATION AV SKÖTSELÅTGÄRDER.....	22
6 KOSTNADER OCH FINANSIERING	22
7 SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER	22

KARTBILAGOR

Karta 1: Översiktskarta

Karta 2: Reservatsområde och fastighetsgränser

Karta 3: Topografi och berggrund

Karta 4: Fornlämningar och kulturhistoriska lämningar

Karta 5: Markanvändning 1910-tal

Karta 6: Naturtyper

Karta 7: Skötselområden

Karta 8: Anordningar för friluftslivet och andra anläggningar

1 Syftet med naturreservatet

Ändamålet med den ursprungliga reservatsbildningen med stöd av naturvårdslagen år 1967 var ”Att bevara ett område med vacker skärgårdsnatur av väsentlig betydelse för det rörliga friluftslivet”. Den allmänna målsättningen med skötseln av reservatet var utöver det ovan angivna syftet att ”Skötselåtgärderna skall under beaktande av naturvårdande synpunkter främja möjligheterna till friluftsliv” enligt skötselplanen från år 1983.

Den nya delen av naturreservatet karaktäriseras av likartad ekdominerad kustskog som kringliggande reservatsmarker samt intilliggande vattenområde i Östersjön. Anledningen till naturreservatets ursprungliga gräns var att skydda de då berörda fastigheterna från planerad tomtexploatering.

Nytt syfte för reservatet är att:

- Tillgodose allmänhetens möjligheter till rörligt friluftsliv i ett område med rika natur- och kulturmiljöupplevelser, med tillgång till väl underhållna vandringsleder och badmöjligheter, i ett tilltalande kustlandskap nära Karlshamn.
- Bevara, återskapa och vårda värdefulla naturmiljöer i form av ekdominerade kustskogar, sumpskogar och öppna naturliga fodermarker med lång hävdkontinuitet, strandzoner med berghällar, klippor och hällkar, öar och skär samt öppna kustnära marina botten- och fria vattenmiljöer, med särskilt fokus på de i naturreservatet förekommande Natura 2000-naturtyperna.
- Bevara biologisk mångfald i det mosaikartade kustlandskapets hällmarks- miljöer, skogar, öppna odlingslandskap, öar och skär samt vattenområden, med särskilt fokus på rödlistade arter, Natura 2000-arter och andra för Blekinge ovanliga arter samt typiska arter knutna till fastlandsområdets långa kontinuitet av beteshävd.

2 Beskrivning av området

Naturreservatet Stilleryd utgörs av merparten av en halvö och angränsande skärgård i kustbandet väster om Karlshamn (se Figur 1 och 2). Fastlandsområdet karaktäriseras av hällmarker och ekdominerade hällmarksskogar, med inslag av gräsmarker i nordost. Hällmarkslandskapet präglar även områdets öar. Naturreservatets vattenområden är ännu till stora delar utforskade, men delinventeringar och det kringliggande landskapet indikerar att undervattensmiljön inom naturreservatet är mosaikartad, med en övergång från exponerade hårdbottnar med algvegetation i utsjölägen till mer skyddade miljöer med mjukbotten och kärlväxter mot land.

Figur 2. Naturreservatet är markerat med röd punktstreckad linje på ekonomiska kartan.

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Stilleryds naturreservat
Objektnummer	10-02-015
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2012-08-16
Natura 2000-objektkod	Vattenområdena ingår i Natura 2000-området Pukaviksbukten (SE 0410068) Landområdena ingår inte i Natura 2000
Koordinat centralpunkt	x: 486664 y: 6222710 (SWEREF 99 TM)
Kartor	<i>Topografiska kartan:</i> 3E Karlshamn SO 3E Karlshamn NO <i>Ekonomiska kartan:</i> 3E 4h Vekerum (034 47) 3E 5h Stårnö udde (034 57)
Totalareal	Ca 83 ha
Landareal	Ca 25,4 ha
Vattenareal	Ca 57,7 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen Blekinge
Kommun	Karlshamn
Lägesbeskrivning	Naturreservatet är beläget i kustbandet, ca 5 km VSV om kyrkan i Karlshamn, mellan Elleholm och Stårnö
Sakägare	Markägare, nyttjanderättshavare fiske, båthamnsarrendator, ledningsrättsägare
Fastigheter	Stilleryd 6:6 (delar av) Stilleryd 6:12 Stilleryd 15:1 (fd Aspekärv 9:1)
Servitut	Servitut för väg, kraftledning och uppmuddring finns inom naturreservatet.
Samfälligheter	Saknas
Nyttjanderätter	Bete, fiske, småbåtshamnsarrende
Naturtyper Skogsmark Natura 2000 Naturliga fodermarker Övriga Övriga landområden Natura 2000 Övriga Hav Natura 2000 Övriga	Totalt ca 83 ha <i>Totalt ca 12,1 ha, varav:</i> Näringsfattig ekskog (9190), 12,1 ha <i>Totalt ca 3,1 ha, varav:</i> Öppen kultiverad gräsmark, 2,6 ha Fukthedsartad gräsmark, 0,5 ha <i>Totalt ca 10,2 ha, varav:</i> Hällmarkstorräng (8230), 3,4 ha Skär i Östersjön, terrestra delar (1620), 6,5 ha Vändplan m småbåtshamn, paddock 0,24 ha Skär och öar (ej Natura-typ) 0,04 ha <i>Totalt ca 57,7 ha, varav:</i> Skär i Östersjön, akvatiska delar (1620), 55,1 ha Öppna vattenområden (ej Natura-typ), 2,6 ha
Arter	Se Tabell 2
Prioriterade bevarandevärden Naturmiljöer/Markslag Naturtyper Arter Strukturer och funktioner Geovetenskap	Marina miljöer, skärgårdsöar, hällmarker, hällmarksskogar, odlingslandskap Hällmarksvegetation, ekdominerad kustskog, sumpskog, öppen hävdad gräsmark och fukthet, skär och små öar, marina miljöer med hård- och mjukbottnar Rödlistade och Natura 2000-fågelarter, flikros, beteshävdsgynnade arter Gamla senvuxna träd, solexponerade ädellövträd, stående och liggande död ved, död ved i våt/fuktig miljö, betespåverkan på kustnära fastlandsmarker, hällkar, ostörda fågelöar, naturliga vattenståndsfuktuationer i havet och mot land, fiskrekryteringsbiotoper Hällmarker med prekambrika bergarter, berghällar med isräfflor som visar på isrörelseriktning från senaste nedisningen

Kulturmiljöer	Spår från människans brukande av området i form av bl a stensättningar, stenmurar, odlingsrösen och rester av torpbebyggelse, stenhuggerilämningar, försvarsanläggningar
Friluftsliv	

Tabell 1. Administrativa data.

Art	Nationell rödlista	EU's fågeldir	EU's habitatdir	Bern-konv	Bonn-konv	CITES-konv
Fisk						
Lax (<i>Salmo salar</i>)	EN		(sötvatten)	X		
Fåglar						
Brun kärrhök (<i>Circus aeruginosus</i>)		X		X	X	X
Drillsnäppa (<i>Actitis hypoleucos</i>)	NT			X	X	
Ejder (<i>Somateria mollissima</i>)	NT			X		
Fisktärna (<i>Sterna hirundo</i>)		X		X	X	
Gråtrut (<i>Larus argentatus</i>)	NT					
Havsörn (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	NT	X		X	X	X
Mindre hackspett (<i>Dendrocopos minor</i>)	NT			X		
Roskarl (<i>Arenaria interpres</i>)	VU			X	X	
Silltrut (<i>Larus fuscus</i>)	NT					
Silvertärna (<i>Sterna paradisaea</i>)		X		X	X	
Kärlväxter						
Flikros	NT					

Tabell 2. Rödlistade, EU-listade och olika konventionsarter (Gärdenfors, 2010) som påträffats inom reservatsområdet på senare år (Rödlistekategorier: CR = akut hotad, EN = starkt hotad, VU = sårbar, NT = missgynnad). Bernkonventionen: Konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö. Bonnkonventionen: Global konvention om skydd av flyttande vilda djur. CITES-konventionen: Konvention om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter.

2.2 Naturförhållanden

Naturreseptatet Stilleryd är beläget i mellersta Blekinges kustbygd, där landskapet till stor del karaktäriseras av grunda sprickdalar och stor andel berg i dagen. Topografin inom reservatet är mjukt kuperad och höjdskillnaderna är måttliga. Den högsta punkten är belägen drygt 10 meter över havet i reservatets norra del (Lantmäteriet, 1985), medan lägsta punkten återfinns ca 13 meter under havsytan i områdets södra delar (Lantmäteriet, 1995).

Stilleryd ligger inom naturgeografisk region 9 – ”Blekinges sprickdalsterräng och ek-skogsområde”. Klimatmässigt präglas regionen av milda vintrar och förhållandevis varma somrar. Nederbörds mängden är låg och vegetationsperioden omfattar ca 190 dagar. Klimatdata från Karlshamn visar en årsnederbörd på ca 563 mm per år (SMHI, 2010). Medeltemperaturen i februari, årets kallaste månad, ligger på -1,0°C och medeltemperaturen i juli, årets varmaste månad, på 16,3°C.

Berggrund och jordarter

Berggrunden inom naturreseptatet utgörs av prekambrisk bergarter med en bergartsgräns löpande tvärs igenom fastlandsområdet i nord-sydlig riktning (Sveriges Geologiska Undersökning, 1986a och 1989) (se Karta 3). Den västra delen av udden består av Blekinge kustgnejs, som är en finkornig rödgrå-grå gnejs som sannolikt är knappt 1 700 miljoner år gammal. Blekinge kustgnejs är Blekinges landskapssten och har tidigare givit den huvudsakliga råvaran till Blekinges gatstenstillverkning. Inom denna västra del av reservatet finns ett flertal mindre, numera nedlagda stenbrott, som vittnar

om äldre tiders stenbrytningsverksamhet i området. Uddens östra sida utgörs av granodiorit, en granitisk bergart som förgnejsats vid bergskedjeveckningar för ca 1 700 miljoner år sedan. I naturreservatets nordöstra del löper en sprickzon i nord-sydlig riktning ner mot viken i områdets östra kant (Sveriges geologiska undersökning, 1986b). Sprickzonen sammanfaller med den gräsmarksbevuxna sänka som sätter sin prägel på denna del av naturreservatet.

Områdets urbergarter är relativt svårvittrade och ger upphov till magra jordar. Inom reservatet består stora områden av mer eller mindre kala klipphöllar eller områden med tunna jordar. Här och var i svackor ökar jorddjupet något. Den dominerande jordarten är sandig morän (Sveriges Geologiska Undersökning, 1993 och 2000). I nordost finns även områden med glacial lera, postglacial sand och gyttejlera. På klipphöllar finns isräfflor som visar på en isrörelseriktning från norr i den senaste nedisningens slutskede.

Efter den senaste istiden har strandlinjerna i Östersjöns olika stadier förskjutits ett flertal gånger. Högsta kustlinjen (HK) utbildades i denna del av Blekinge ca 55-65 m ö h i Baltiska issjön vid landisens avsmältning, för ca 14 200 år sedan (Persson, 2000). När sedan Baltiska issjön tappades vid Billingen i Västergötland sjönk strandnivån längs Blekingekusten på kort tid och Östersjöstadiet Yoldiahavet inleddes. Stora områden i Hanöbukten torrlades och beskogades med tall och björk. Spår ifrån detta finns fortfarande kvar på Östersjöns botten utmed Blekingekusten i form av fossila stubbar. En sådan stubbe har påträffats utanför Sternö, strax öster om naturreservatet (Riksantikvarieämbetet, 2012). Torvlager förekommer också ofta på 3-4 m djup i Blekingeskärgården (Berglund & Sandgren, 2010). Dessa har daterats till ca 11 000-11 500 år före nutid och ger därmed åldern på Yoldiahavets lågvattenperiod.

Växt- och djurliv

Vegetationen inom naturreservatets landområden karaktäriseras av öppen hållmarksvegetation (*Hållmarkstorräng*, 8230) och magra hållmarksskogar (*Näringsfattig ekskog*, 9190). Hållmarkerna domineras i öppna lägen av ljung, fetbladsväxter och lavar, främst skorplavar, exempelvis kartlavar (släktet *Rhizocarpon*) och navellavar (släktet *Umbilicaria*). Områdets kärlväxtflora är relativt typisk för kustlandskapets magra miljöer. På hållmarkerna hittar man arter som har förmåga att uthärda torka och stark solinstrålning såsom gul fetknopp och kärleksört. I sprickor där lite mer jord har ansamlats växer styvmorsviol. I skrevor och små svackor kan även träd och buskar, främst tall och en men även ek, slån och rosor, få fäste. Bland buskskiktets rosor finns bl a den rödlistade flikrosen, som lokalt är relativt vanlig längs Blekinges sydkust.

På lite djupare jordar har en ekdominerad blandskog (*Näringsfattig ekskog*, 9190) etablerat sig. I området finns även inslag av några skogsbevuxna våtmarksmiljöer. Trädskiktet är medelålders till gammalt och domineras av ek, som i exponerade lägen är tydligt vindskulpterade. Inslag finns också av tall, asp, björk, rönn, sälg och klibbal. Granen lyser dock med sin frånvaro i området. Bitvis finns relativt gott om stående, döda (möjligen torkdödade) ekar. I övrigt förekommer död ved i måttliga mängder och då främst i form av lågor av triviala lövträd som björk och sälg. Områdets kryptogamer är inte närmare inventerade, men laven rostfläck, som är en signalart för skogsmiljöer som under lång tid haft ett konstant fuktigt mikroklimat, har noterats. Skogsmarkernas fältskikt domineras av ris som lingon och blåbär, tillsammans med kruståtel och örnbräken. Arter som harsyra, stensöta, vitsippa, liljekonvalj och ekorrbär förekommer också. Inslag av gökärt, pillerstarr och stagg indikerar att det som idag är skog tidigare varit mer öppet. I bördigare delar kan även tvåblad och nattviol påträffas.

I områdets nordöstra del finns en öppen gräsmark med långt kontinuitet som naturlig fodermark, som under delar av 1900-talet odlades upp till åker. Kvävegynnade arter som maskrosor, smörblommor och bredbladiga gräs är idag vanliga. I kanterna finns dock fläckvis hållmarkstorräng, med arter som femfingerört, gråfibbla och sparvnäva. Den södra delen av de öppna markerna har en mer fukthedsartad vegetation med bl a knägräs, blodrot och liten blåklocka. Vid den fd torptomten Lönnetäppet i norr finns inslag av kulturväxter som påsklilja och pärlhyacint, äldre frukträd och vildkaprifol.

På hållmarkerna ner mot strandlinjen finns hållkar i berggrunden. Hållkar utgör egna små ekosystem som kan uppvisa stora variationer och extrema miljöer med avseende på salthalt, temperatur och närsalter. Hållkaren är viktiga livsmiljöer för vissa kustlevande arter som är toleranta mot snabba förändringar i omgivande miljö.

Naturresevatets marina delar ingår i Pukaviksbukten, som är en viktig vandringsväg för laxen från Mörrumsån. Under augusti 2009 genomfördes ett provfiske i Pukaviksbukten, med några av provtagningslokalerna inom eller i nära anslutning till naturresevatet (Wikström et al, 2009). Resultaten av provfisket visade på ett förhållandevis normalt fiskesamhälle för denna del av Östersjön. Fisksamhällets grundare delar dominerades av abborre och mört, vilket även var fallet inom naturresevatet. Andra arter som noterades vid Stilleryd var sill, skarpsill, skrubba, horngädda, sik och oxsimpa. Inga främmande arter påträffades under provfisket.

Vid en fiskyngelinventering år 2010 låg två provpunkter inom naturresevatet, vid Aspeskärv och mellan Klyvesholmen och fastlandets yttersta udde (se Karta 2). Punkten vid Aspeskärv utgjordes av exponerad hårbotten av håll, block och sten med blåstångsdominerad algvegetation. Fiskyngelinventeringen gav här rikligt med spigg och tämligen mycket stubb, skarpsill och sjustrålig smörbult. Provpunkten närmare fastlandet bestod av mjukbotten, sand och block med dominans av borstnate och med inslag av blåstång och hårsärv. Här fick man två gäddyngel, en mört, mycket spigg och ganska mycket stubb, sjustrålig smörbult och skarpsill.

Stilleryds hållmarkslandskap fortsätter sannolikt under vattenytan, men utöver ovan nämnda provpunkter är naturresevatets marina miljöer fortfarande relativt outforskade och kunskapsläget därför bristfälligt. Delinventeringarna och det kringliggande landskapet indikerar att undervattensmiljön inom naturresevatet är mosaikartad, med en övergång från exponerad hårbotten med algvegetation och marina fiskarter i söder till en mer skyddad miljö mot norr, med mjukbotten, kärlväxter och limniska, värmegynnade fiskarter. Området verkar fungera bra som fiskrekryteringslokal, främst för spigg, men även för gädda och andra arter. De marina delarna av naturresevatet har potential till stora naturvärden och bör därför undersökas närmare. Merparten av skärgårdsområdet är klassat som Natura 2000-typen *Skär i Östersjön* (1620).

Naturresevatets vattenområden, öar och skär är attraktiva för sjöfågel. Vintertid kan man bland annat se sothöns, storskarv och den numera rödlistade ejdern. Rapporter finns även om havsörn vintertid. Ett flertal sjöfågelarter häckar också inom området, till exempel silvertärna och fisktärna samt de rödlistade arterna drillsnäppa, ejder, silltrut, gråtrut och roskarl, där särskilt den sistnämnda idag är en mycket ovanlig häckfågel i Blekinge. Brun kärrhök har också observerats häcka inom naturresevatet, liksom hornuggla och den rödlistade mindre hackspetten.

Älg vistas regelbundet i naturresevatet och där finns också bland annat rådjur och grävling (Qvarnström muntligen 2010). Vildsvin har dock inte observerats än. Det finns gott

om fladdermöss i området, men någon inventering har inte gjorts. Grod- och kräldjursfaunan är inte heller inventerad, men enligt uppgift från Una Qvarnström (2010) finns det salamander i en damm. Om det är större eller mindre är i dagsläget okänt. Inom området finns även bland annat huggorm och snok. Beträffande insektsfaunan är den till stora delar fortfarande okänd. Bålgeting, som ofta anlägger sina bon i gamla träd med stora stamhåligheter, främst ek, bok eller andra ädellövträd, finns i området. I sälgar som växer relativt solöppet har även gnagspår efter skalbaggen myskbock observerats. Flera av områdets döda ekar uppvisar också olika gnagspår från vedlevande insekter.

2.3 Historisk och nuvarande markanvändning

Inom Stilleryds naturreservat har två fasta fornlämningar i form av stensättningar (gravar) från brons- eller järnåldern påträffats (registrerad fornlämning, Asarum 607 och 618, Riksantikvarieämbetet 2012). Dessa tillsammans med ett flertal brons- och järnåldergravar, boplatser, röjningsröseområden, fartygs-/båtlämningar, mm i omkringliggande områden visar på att människor uppehållit sig i bygden under lång tid.

Naturreservatets marker tillhör byn Stilleryd, som omfattats av två olika skiften, storskifte 1796-98 (Lantmäteriet, 1803) och enskifte 1819 (Lantmäteriet, 1824). Fastlandsområdet utgjorde då en del av utmarken, kallad Oxhagen. Enligt storskifteshandlingarna hade hemmansägarna sedan ”urminnes tid” nyttjat Oxhagen till bete, såväl enskilt som samfällt, samt av skogen fått ved till husbehov. Markerna beskrevs främst utgöras av berghällar, som taxerades till ”intet” och angavs som ”onyttiga”, med mellanliggande hålor och slätter som ansågs något bördigare. Insprängt i hållmarkerna fanns även några våtmarker. De högst taxerade markerna var dagens gräsmarker i nordost. De nordligaste delarna av dessa angavs också vara ängsmark vid enskiftet år 1819. Vid storskiftet ledde en väg ner genom området från nordost mot en udde i väster. På öarna Västra och Östra Skaftholmarna finns på storskifteskartan grönmarkerade, bördigare partier, men även ”onyttiga” berghällar. Aspeskärv och Björkeskärv är i sin helhet grönmarkerade, men ansågs mindre bördiga än Skaftholmarnas odlingsbara delar. Det nuvarande naturreservatsområdet införlivades genom köp med storgården Stilleryd i två etapper, öarna Västra och Östra Skaftholmarna, Björkeskärv och Aspeskärv år 1843 och fastlandsdelen Lönnetäppet vid Drösebo år 1904 (Tengvall & Karlsson, 2011).

Stilleryd omnämns i jordeboken från år 1583-84 och skrevs då Stillerödt (Ohlsson, 1963). Förleden Stille- finns det inte någon säker tolkning till, men det kan ev vara ett äldre vattendrags- eller terrängnamn (Hallberg, 1990). Efterleden -ryd betyder röjd mark/röjning (för odling) och har i huvudsak tillkommit under vikingatidens slut och medeltidens början. Namnen på naturreservatets större öar indikerar vad som växer där. Aspeskärv och Björkeskärv (kallad Björkholmen på Häradskartan från 1900-talets början, Rikets allmänna kartverk) hänvisar till träden asp och björk. Efterleden –skärv är i kustbandet ett annat ord för skär. Skaftholmarnas förled kan härledas till ordet skäfte-, som användes för terrängutsprång, t ex holmar som sticker ut från större öar. Skaftholmarna kallades år 1715 för Skattholmarna och i början av 1800-talet gick Östra Skaftholmen även under benämningen Skärfvet.

I början av 1900-talet var huvuddelen av fastlandsmarkerna bevuxna med lövskog enligt Häradskartan (Rikets allmänna kartverk 1915-16) (se Karta 5). Merparten av den öppna gräsmarken i nordost användes som hårdvallsäng. Intill ängen i norr låg torpet Lönnetäppet på en mindre tomt, något som fortfarande kan skönjas i markerna. En ortofotokarta från 1940-talet visar att gräsmarken var uppdelad i olika stycken och åtminstone delvis brukades som åker (Rikets allmänna kartverk, 1940b). Mer eller mindre vållagda

stenmurar omgärdar fortfarande de tidigare odlingsmarkerna och torplämningarna (se Karta 8). På uddens östsida finns en rejäl svacka mellan bergknallarna, där kvarstående gräsmarksväxter och några vällagda odlingsrösen minner om en inte allt för avlägsen hävd. Detta område ser öppet ut på 1940-talets ortofoto, men är inte markerat som odlingsmark på äldre kartor.

Naturrestatens öar verkar enligt Häradskartan ha varit relativt kala i början av 1900-talet, men 1940-talets ortofotokarta visar på viss träd- och buskvegetation (Rikets allmänna kartverk, 1940a).

Under början av 1900-talet hade stenhuggeriverksamheten skjutit fart i Karlshamnsområdet Vid Stilleryds gårds köp av markerna vid Lönntäppet (nuvarande naturrestatens fastlandsdelar) år 1904 medföljde ett stenbrottsavtal för brytning av gatsten såväl vid Lönntäppet som på öarna utanför (Tengvall & Karlsson, 2011). I kontraktet angavs även rätt att uppföra smedja, materialbodar, uppsamlingsplatser, utlastningsplats vid havet samt vägar i området. Än idag finns tydliga spår efter den omfattande stenhuggeriverksamheten i markerna, i form av bl a ett flertal små fd stenbrott (se Karta 3) samt den anlagda lastageplats som idag fungerar som vändplan och parkering vid småbåtshamnen på västsidan. Fem av stenbrotten är registrerade kulturhistoriska lämningar (Asarum 608, 610, 611, 613 och 614, Riksantikvarieämbetet 2012). På kommunens mark fanns även en stuga som ursprungligen fungerade som matsal till stenhuggeriverksamheten (Nilsson muntligen 2010-11). Stugan revs under vintern 2011/12. Stenhuggeriverksamheten pågick i relativt stor skala i regionen in på 1930-talet, men avklingade därefter ganska snabbt, när gatstenen ersattes av asfalt och cementbetong.

Andra kulturhistoriska lämningar i landskapet är några betongvärn (se Karta 8), som användes under andra världskriget. Även dessa är registrerade som kulturhistoriska lämningar (Asarum 615, 616 och 617, Riksantikvarieämbetet 2012). Under åren 1939-41 byggdes närmare 400 små stridsvärn längs Blekingekusten, den s k Per Albinlinjen, till landets försvar. Betongvärnen är nu igensatta sedan ett tiotal år, men står fortfarande kvar på många håll längs kusten.

I mitten av 1950-talet styckades ett drygt 6 ha stort mark- och vattenområde tillhörande fastigheten Stilleryd 6:6 av och såldes till Holmens Bruks- och Fabriks AB (Karlshamns kommun, 2012). Enligt köpekontraktet skulle området användas som flottlägningsplats för rundvirke. Köparna fick också rätt att ”å vattenområdet vidtaga erforderliga uppmuddringar och utföra erforderliga anordningar för virkets förtöjning och hantering” på fastigheterna Stilleryd 6:6 och Aspekärv 9:1 (nuv Stilleryd 15:1). År 1971 köpte Karlshamns kommun fastigheten, betecknad Stilleryd 6:12.

I mitten av 1960-talet sålde dåvarande ägarfamiljen Stilleryds gård till Asarums kommun (Tengvall & Karlsson, 2011). Vid försäljningen undantogs fastigheterna Stilleryd 6:6 och Aspekärv 9:1. Där byggde familjen Tengvall sedan en ny bostad, ”Nya Stilleryd”, som var inflyttningsklar år 1968. Med undantag för en tomt kring det nya bostadshuset ingår dessa fastigheter i sin helhet i naturrestatet Stilleryd sedan år 1967 (Länsstyrelsen, 1967). Intill vägen inom naturrestatet står även en mindre garagebyggnad som tillhör och disponeras av ägarna till fastigheten Stilleryd 6:6.

Naturrestatens öar och kringliggande vattenområden utpekades som fågelskyddsområden år 1969 och vattenområdet ingår i Ramsar-området Mörrumsån-Pukaviksbukten sedan år 2001. Naturrestatens vattenområden ingår också i Natura 2000-området Pukaviksbukten (SE 0410068), som fastställdes av EU år 2004. I samband med uppdater-

ringen av denna skötselplan tas även ett nytt beslut för naturreservatet Stilleryd, där även Karlshamns kommuns fastighet Stilleryd 6:12 införlivas i naturreservatet. Samtidigt upphävs fågelskyddsområdet.

Idag nyttjas naturreservatets marker främst för rekreation. Det är lätt att ta sig till området med bil och båt. Under delar av året råder dock landstigningsförbud på merparten av naturreservatets öar. Längs vägen som leder in i naturreservatet från norr ligger reservatets parkering i en fd stentäkt (se Karta 8). Flera av naturreservatets klippor inbjuder till bad och strax norr om Drösebo båtklubbs båtbygggar har Karlshamns kommun en mindre badplats med sandstrand. En markerad vandringsled leder runt udden.

Områdets traditionella nyttjande som utmarksbete pågick i skogsmarkerna ända in på 1990-talet, då Highland cattle betade där. Sedan betades endast gräsmarkerna i nordost sporadiskt av får under en tioårsperiod, innan ko- och fårbetet återupptogs i fastlandsdelen av naturreservatet under år 2011. Skaftholmarna betades när naturreservatets skötselplan upprättades år 1983 (Länsstyrelsen, 1983), men öbetet upphörde sannolikt kort efter detta.

Inom naturreservatet bedrivs för närvarande ingen jakt. På den privatägda fastigheten bedrivs yrkesfiske i liten skala (Qvarnström muntligen 2011). Fritidsfiske är relativt vanligt förekommande i området.

2.4 Områdets bevarandevärden

2.4.1 Geovetenskapliga bevarandevärden

Naturreservatets utbredda hållmarker med olika prekambrisk bergartstyper och spår från den senaste nedisningen, liksom sprickdalsterrängens lättillgängliga och överskådliga topografi gör området till ett lämpligt undervisnings- och studieobjekt för olika geologiska frågeställningar.

2.4.2 Biologiska bevarandevärden

Naturreservatet Stilleryd utgör ett representativt kustavsnitt med en flora och fauna typisk för mellersta Blekinges kustbygd. Här finns en varierad natur med såväl öppna hållmarker (*Hällmarkstorräng*), hävdade gräsmarker och senvuxna skogsbiotoper av typen *Näringsfattig ekskog* som marina miljöer med *Skär i Östersjön*. Fastlandsmarkerna har en flerhundraårig historik som utmarksbete. Fågelfaunan i området är rik och främst öar, skär och vattenområden har bedömts som viktiga för fågellivet. Undervattensmiljön är sannolikt mosaikartad, med en övergång från exponerad hårbotten till mer skyddade mjukbottnar, och verkar fungera bra som fiskrekryteringslokal. Naturreservatet utgör en del av Pukaviksbukten, som är ett viktigt område för lax från Mörrumsån. Naturreservatets insektsfauna kan hysa intressanta arter knutna till solexponerade träd och död ved och de marina miljöerna har potential till höga naturvärden, men ingendera har ännu blivit närmare inventerade. Naturreservatets biologiska bevarandevärden är sammantaget att betrakta som höga.

2.4.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Naturreservatet utgör en del av Blekingekustens mosaikartade kulturlandskap, som under lång tid präglats av mänskliga aktiviteter. De äldsta lämningarna i området består av gravar i form av stensättningar från brons- eller järnålder. Kartor och beskrivningar från slutet av 1700-talet och framåt visar att naturreservatets magra hållmarksområden nyttjats för bl a utmarksbete, medan bördigare grässänkor även givit vinterfoder till djuren. Kvarstående kulturmarksväxter, stenmurar, odlingsrösen och rester av torpbebyggelse

minner om dessa äldre tiders marknyttjande. Från det senaste århundradet finns också rikligt med spår från den stenhuggeriverksamhet, som var så utbredd längs Blekingekusten under 1900-talets första hälft. Inom naturreservatet finns även betongvärn som ingick i den s k Per Albin-linjen under andra världskriget. Allt detta sammantaget bidrar till att skapa förståelse för denna del av den blekingska kustbygdens kulturhistoria.

2.4.4 Intressen för friluftslivet

Stilleryds naturreservat är, med sitt skyddade men ändå förhållandevis tätortsnära läge, relativt välbesökt under såväl sommar- som vinterhalvåret. En bilväg leder in i området, där även parkering finns. Det går också förhållandevis lätt att nå området med båt. En markerad vandringsled sträcker sig runt naturreservatets fastlandsdel. Under sommaren lockar bad, picknick och strövtåg medan vinterhalvåret i första hand drar till sig fritidsfiskare längs den långa strandlinjen. Området är relativt lättillgängligt och kan på en liten yta bjuda på många upplevelser. Dess värde för det rörliga friluftslivet är högt.

2.5 Källförteckning

Litteratur

- Berglund, B.E. och Sandgren, P. 2010. *Strandförskjutningen i Blekinge – från istid till nutid*. Strandhugg. Blekingeboken, årgång 88, 2010. Sid 7-32.
- Gärdenfors, U (red). 2010. *Rödlistade arter i Sverige 2010*. Artdatabanken, SLU, Uppsala.
- Hallberg, G. 1990. *Ortnamn i Blekinge*. Norstedts förlag.
- Karlshamns kommun. 2012. *Köpekontrakt år 1954 fastigheten Stilleryd 6:12*. Bräkne och Karlshamns domsaga, dnr 1227/64. Riksarkivet.
- Länsstyrelsen Blekinge. 1967. *Bildande av naturreservat Stilleryd*. Dnr IIIG42 101 65.
- Länsstyrelsen Blekinge. 1983. *Skötselplan för naturreservatet Stilleryd*.
- Ohlsson, B. 1963. *Om by- och gårdsnamn i Asarums kommun*. AB Ragnar Lagerblads tryckeri, Karlshamn.
- Persson, M. 2000. *Beskrivning till jordartskartan 3E Karlshamn NO*. Sveriges Geologiska Undersökning.
- Tengvall, I och Karlsson, R. 2011. *Stilleryds gård, från storgård till storhamn*. Karlshamns museums skriftserie nr 11. Förlag Tengvall Ord och Bild.
- Wikström, A., Magnusson, M. och Einarsson, A. 2009. *Provfiske med Nordiska kustöversiktsgarn utmed två kustområden i Hanöbukten: Pukavik/Elleholm och Skråbeåns mynning/Valjevik*. Marine Monitoring AB, Lysekil, på uppdrag av Länsstyrelsen Blekinge.

Kartor

- Lantmäteriet. 1803. *Storskifte*. Asarums socken, akt nr 28.
- Lantmäteriet. 1824. *Enskifte*. Asarums socken, akt nr 80.
- Lantmäteriet. 1985. *Gröna kartan Karlshamn 3E NO*.
- Lantmäteriet. 1995. *Gröna kartan Karlshamn 3E SO*.
- Rikets allmänna kartverk. 1915-16. *Ekonomisk karta (Häradskartan) Elleholm, Karlshamn 15*.
- Rikets allmänna kartverk. 1940a. *Fotokarta över Sverige. 3E Karlshamn 4h Stjärnö udde*.
- Rikets allmänna kartverk. 1940b. *Fotokarta över Sverige. 3E Karlshamn 5h Vekerum*.
- Sveriges Geologiska Undersökning. 1986a. *Berggrundskartan 3E Karlshamn NO*. SGU Serie Af nr 154.
- Sveriges Geologiska Undersökning. 1986b. *Strukturgeologiska kartan 3E Karlshamn NO*. SGU Serie Af nr 154.
- Sveriges Geologiska Undersökning. 1989. *Berggrundskartan 3E Karlshamn SO*. SGU Serie Af nr 168.
- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Uppsala. 1993. *Jordartskartan 3E Karlshamn SO*. SGU Serie Ae nr 116.
- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Uppsala. 2000. *Jordartskartan 3E Karlshamn NO*. SGU Serie Ae nr 138.

Internetkällor

- Riksantikvarieämbetet. 2012. Fornsök. <http://www.raa.se/cms/fornsok/start.html>
- SMHI. 2010. Klimatdata, Mätserier, Dataserier med normalvärden för perioden 1961-1990. <http://www.smhi.se/klimatdata/meteorologi/temperatur/dataserier-med-normalva%C3%A4rden-1.7354>
- Artportalen, 2011. <http://artportalen.se/>

Muntliga kontakter

- Brodd, Johanna. 2011-12. Markförvaltare, Fastighetsenheten, Karlshamns kommun
- Nilsson, Lennart. 2010-11. Utredningsingenjör, Parkenheten, Karlshamns kommun.
- Qvarnström, Una. 2010-11. Fastighetsägare inom Stilleryds naturreservat.

3 Planerad markanvändning och skötsel

3.1 Generella riktlinjer

I naturreservatet ska grundskötseln syfta till att bevara och vidareutveckla områdets höga naturvärden kopplade till den mellanblekingska kustbygdens land- och vattenmiljöer. På fastlandet ska skötseln inriktas på att vidareutveckla hällmarks- och skogsmiljöernas naturvärden, i ett område med lång kontinuitet av extensivt utmarksbete, samt återskapande av gräsmarkernas hävdberoende flora och fauna. De marina miljöerna påverkas i huvudsak av åtgärder och aktiviteter som ligger utanför naturreservatets gränser, men utifrån de påverkansmöjligheter som finns inom ramen för naturreservatet ska skötseln syfta till att gynna marina naturvärden på såväl havsbottnar som i de fria vattenmassorna. Vid skötseln av områdets öar och skär ska deras värden för fågelfaunan prioriteras.

Vid skötselåtgärder ska värdefulla element för faunan och floran sparas såsom grova träd, senvuxna träd, hålträd, boträd, stående döda och döende träd, vindfällen, lågor samt blommande buskar och örter. Gran hör inte hemma i den mellanblekingska kustbygden och ev granföryngring ska kontinuerligt röjas bort i naturreservatet.

Markerade stigar och vandringsleder ska vara framkomliga. Utmed markerade gångstigar ska trädskiktet regelbundet ses över och döda eller döende träd tas åt sidan om de kan utgöra fara för allmänheten. Träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga anläggningar eller kulturhistoriska lämningar, eller på annat sätt kan skapa allvarliga olägenheter eller utgöra fara för allmänheten, avverkas och avlägsnas från platsen. Avverkade träd bör i första hand lämnas kvar på lämpliga platser i reservatsområdet (gärna solexponerat, t ex i sydvända bryn) och endast i undantagsfall transporteras bort från naturreservatet. Kan fara undanröjas genom att träden beskärs, ska de inte avverkas. Om möjligt görs högstubbar av träden.

Fornlämningar och kulturhistoriska lämningar i form av bl a stensättningar, stenbrott, stenmurar, odlingsrösen, torpruiner och betongvärn ska bevaras och i möjligaste mån åskådliggöras och underhållas. De ska hållas fria från uppväxande/inträngande sly och buskar. Stenar som fallit bort från en lämning sätts om möjligt tillbaka. Ny sten får inte läggas på stenmurar och andra stensamlingar. Stenbrotten får inte fyllas igen.

Alla skötselåtgärder inom naturreservatet, t ex avverkning och förflyttning av träd, ska i möjligaste mån utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark, vatten, vedinsekters fortplantning samt övrigt växt- och djurliv minimeras. Kulturlämningar får inte skadas enligt föreskrifterna i lagen (1998:950) om kulturminnen.

Vid bekämpning av sjukdom eller andra typer av angrepp på flora eller fauna ska största möjliga hänsyn tas till områdets bevarandevärden och försiktighetsprincipen råda.

Naturreservatet utgör inget hinder för Karlshamns kommuns eller dess nyttjanderättshavares skötsel av sina friluftsanordningar och anläggningar under förutsättning att de inte innebär hot mot områdets natur- och kulturmiljövärden samt att de inte strider mot naturreservatets föreskrifter och skötselplan. Røjning av befintliga vägar och ledningsgator får ske i alla skötselområden som berörs. Om avverkning av träd som är värdefulla för faunan och floran blir aktuell i anslutning till ledningsgator bör trädet i första hand toppkapas.

3.2 Indelning i skötselområden

Naturreservatet har delats in i 4 olika skötselområden (se Karta 7):

1. Hällmarker och ekblandskogar
2. Öppna, hävdade gräsmarker
3. Skärgårdens marina och terrestra delar
4. Övrig mark

3.3 Mål och åtgärder för skötselområden

3.3.1 Skötselområde 1: Hällmarker och ekblandskogar

Areal: 15,5 ha, varav delområde:

1a: ca 0,38 ha. *Fd tomt*

Beskrivning

Detta skötselområde består dels av strandnära öppna till halvöppna hällmarker med ett mer eller mindre glest träd- och buskskikt och dels av slutna skogar på lite djupare jordar. Hällmarksmiljöerna har inget, eller endast ett tunt, jordlager och växtligheten består främst av olika lav-arter samt torkresistenta kärlväxter, t ex olika fetbladsväxter och fårsvingel. På hällmarkerna är trädskiktet glest och luckigt och består främst av tall men även en del ek. Träden är kläna och vindpinade men troligen relativt gamla. I buskskiktet finns en hel del en men också blommande buskar som slån, rosor (bl a flikros), björnbär, hagtorn och vildapel. Bitvis bildar dessa lummiga busksnår.

Skötselområdets skogsmiljöer domineras till stora delar av ek, med inslag av tall, björk, sälg, asp och klibbal. I fuktigare partier dominerar vanligen tallen. Trädskiktet är medelålders till gammalt och på sina ställen finns inslag av äldre, spärrgreniga tallar. Gran har inte lyckats etablera sig i området. Signalartslaven rostfläck har noterats i ekskogen. Fältskiktet utgörs främst av ris som ljung, blåbär och lingon men bitvis finns även inslag av örter och gräsmarksväxter.

Död ved förekommer i relativt god omfattning. I hällmarksmiljöerna förekommer ved-habitat främst som döda grenar eller stamavsnitt associerade till de levande träden. I de mer slutna skogspartierna finns en hel del stående, döda ekar men också lågor av främst tall och triviala lövträd. Vedmiljöerna förekommer såväl i exponerade som halvslutna och slutna lägen, vilket gör att området sannolikt hyser ett flertal intressanta organismer knutna till död ved. I området har bl a noterats gnagspår i sälg av myskbock (*Aromia moschata*). I takt med att träden åldras och mängden död ved ökar kommer dessa värden att förstärkas.

Skötselområdet har betats extensivt sedan åtminstone slutet av 1700-talet, då området var utmark och kallades ”oxhagen”. Odlingsrösen indikerar att viss uppodling också skett av större svackor mellan berghällarna. Betet pågick i stort sett obrutet in på 1990-talet, då det i det närmaste upphörde, men återupptogs med nöt och får igen år 2011. Markerna har nystängslats och en färst åter lagts i vägen i norr. Inom delområde 1a låg

tidigare en matsalsbyggnad tillhörande den tidigare stenhuggeriverksamheten i området. Kommunen rev huset under vintern 2011/12.

Bevarandemål

Målet är att bevara och vidareutveckla områdets naturvärden kopplade till kustbygds-landskapet med öppna, halvöppna och skogsbevuxna hållmarker. Reservatets näringsfattiga ekskogar ska omfatta en areal av minst 12 ha och hållmarkstorrängarna minst 3 ha. Skogarna ska ha karaktär av luckig betespåverkad blandskog, med ett stort inslag av ek och andra lövträd samt tall, utan förekomst av gran och främmande trädslag. Typiska arter såsom liljekonvalj och ekorrbär, som i näringsfattig ekskog visar på lång kontinuitet, förekommer i området. Skogarna ska på sikt vara rika på död ved och gamla träd, samt utgöra lämpliga livsmiljöer för vedlevande insekter och andra djur- och växtarter knutna till dessa naturvärden.

Skötselåtgärder

- Gamla träd och död ved är en mycket viktig faktor för vidareutvecklandet av områdets naturvärden knutna till de lövdominerade skogarna. Skogens egen takt vad gäller bildande av död ved och gamla träd bedöms för närvarande i huvudsak vara tillräcklig. I delar av skötselområdet behöver sly- och buskröjningar samt punktavverkningar göras för att gynna befintliga och blivande gammelträd samt andra naturvärden. Avverkade träd och röjningsrester lämnas i första hand i högar på lämpliga platser i naturreservatets skogsmarker (inom skötselområde 1). Vid större mängder röjnings- och gallringsrester kan delar av materialet fraktas bort från naturreservatet. Vid skötselåtgärder ska hänsyn tas till flikrosen.
- Naturreservatets skogar har flerhundraårig beteskontinuitet, med avbrott i beteshävd endast under den senast tioårsperioden. Skogarnas mångformighet beträffande exempelvis luckighet, trädslagssammansättning och rikedom på nischer påverkas positivt av ett extensivt bete. Extensivt bete är därför en viktig kompletterande skötselåtgärd för naturreservatets skogsmarker, som ska prioriteras om det finns lämpliga betesdjur. Området kan delas in i 2-3 fallor för att styra djuren till olika delar av skogsmarkerna. Färistar kan anläggas vid behov. Sandstranden intill den gamla matsalstomten (delområde 1a) stängslas bort och hålls betesdjursfri under badsäsong.
- Skötseln inom delområde 1a ska syfta till att området återfår samma karaktär som kringliggande skogsmarker inom skötselområde 1.

Grundinventering

- Områdets insektsfauna är i stort sett okänd och insektsgrupper knutna till äldre hållmarksskogar och död ved bör därför inventeras.
- Områdets fladdermusfauna bör också inventeras.

3.3.2 Skötselområde 2: Öppna, hävdade gräsmarker

Areal: 3,1 ha, varav delområde:

2a: ca 0,47 ha. *Fukthed*

Beskrivning

I naturreservatets nordöstra del finns öppna gräsmarker, med hävdkontinuitet åtminstone sedan sekelskiftet 1700-1800-tal. I början av 1900-talet var området en hårdvallsäng och senare har det även brukats som åker. På senare år har markerna beteshävdats, men typ av betesdjur och betesintensitet har varierat. Under år 2011 nystängslades området, för att möjliggöra en mer kontinuerlig beteshävd med nöt och får igen.

Gräsmarkerna utgörs idag i huvudsak av gödslingspåverkad kulturbetesmark, som domineras av ogräsmaskrosor, rörliga, smörblommor och bredbladiga gräs som hundäxing och ängssvingel. Arter knutna till kvävefattiga gräsmarker, t ex blåsuga, börjar dock vandra in. Det finns även partier med mer naturlig hållmarkstorrängsflora, med arter som sparvnäva, femfingerört och gråfibbla. I söder finns en fuktighedsartad yta (delområde 2a) där arter som blodrot, liten blåklocka, rödven och knägräs är vanliga.

Skötselområdet är i stort sett helt öppet, med undantag för enstaka solitärträd ute i gräsmarkerna. Längs de stenmurar som omger området finns en gles bård av träd och buskar. Träden, främst asp, björk, vildapel och rönn, är unga till medelålders, med inslag av äldre träd, främst bärande. Längs stenmurarna finns också mindre buskage av bl a rosor och en. Träd- och buskbården bidrar till gräsmarkens mångformighet. På fuktheden i söder (delområde 2a) står ett relativt stort uppslag av björk- och aspsly.

Längst i nordväst finns ett område med äldre husgrunder efter torpet Lönnetäppet och fruktträd i gräsmarken. Fruktträden är, liksom en del av träden i områdets östra kant, skadade av barkgnag från betesdjur.

Bevarandemål

Målet är att bevara och vidareutveckla hela skötselområdet som en artrik naturlig fodermark med lång hävdkontinuitet. Vegetationen ska karaktäriseras av öppna gräsmarker med en hävdgynnad flora, där en eller ett fåtal arter inte tillåts dominera på bekostnad av mer lågvuxna arter. Inom delområde 2a ska på sikt arealen som uppfyller definitionen för Natura 2000-habitatet *fuktäng* (6410) vara minst 0,4 ha. Artrika brynzoner, karaktäriserade av blommande och bärande buskar och lövträd, finns utmed de delar av de öppna gräsmarkernas ytterkanter där naturliga förutsättningar för detta finns. Gran och annan igenväxningsvegetation förekommer inte inom skötselområdet.

Skötselåtgärder

- Skötselområdet hävdas årligen genom naturvårdsinriktat bete, eller om det inte är möjligt genom slåtter med skärande eller klippande redskap. Om det är praktiskt möjligt bör tidpunkt för betespåsläpp variera mellan olika delar av skötselområdet och/eller mellan åren. Detta för att tillhandahålla en större resurs av pollen och nektar samt gynna frösättning och etablering av örter. Sker hävden genom slåtter ska den ske efter frömognad och skörden ska fraktas bort från naturreservatet före vegetationsperiodens slut.
- Rójning av träd-, busk- och gräsvegetation sker vid behov. Vid rójning av brynzoner eftersträvas att bibehålla artrikedomen av blommande och bärande buskar och träd. Träd och buskar i övriga delar av skötselområdet ska hållas i väl sammanhållna grupper eller som solitärer. Rójningsrester bör läggas i högar på lämpliga platser i naturreservatets skogsmarker (inom skötselområde 1). Vid större rójningar kan delar av rójningsresterna fraktas bort från naturreservatet eller eldas på lämplig plats. Vid rójningar ska hänsyn tas till den långsiktiga kontinuiteten av blommande och bärande träd och buskar i skötselområdet.

- Frukträd vid den gamla torptomten, och andra särskilt värdefulla träd inom skötselområdet, skyddas mot betesdjurs barknag.

Engångsåtgärder

- Inom delområde 2a röjs lövsly och annan igenväxningsvegetation bort, samt eventuella kraftiga tuvbildningar åtgärdas. Ev lämpliga trädsolitärer sparas. På lämpliga platser utmed stenmurarna sparas en brynzon med främst blommande och bärande träd och buskar.
- Torplämningarna ska på lämpligt sätt röjas fria från igenväxningsvegetation.

3.3.3 Skötselområde 3: Skärgårdens marina och terrestra delar

Areal: 64,3 ha

Beskrivning

Skötselområdet består av de fria vattenmassorna, havsbottnarna och ett tiotal större och mindre öar och skär inom naturreservatet. Merparten bedöms tillhöra Natura 2000-naturtypen *skär i Östersjön* (1620), som egentligen är en utsjönaturtyp. Men här ligger området, trots sitt kustnära läge, exponerat mot Östersjön söderut pga av den låga andelen öar och skär. Såväl vattenområdet som öarna och skären är viktiga för sjöfågellivet och betydande delar av området har avsatts som fågelskyddsområde.

Vattendjupen är generellt måttliga inom området och överstiger i stora delar inte 3 m. I söder finns dock vattendjup ner mot 13 m. Stilleryds hållmarkslandskap fortsätter sannolikt under vattenytan, men kunskapsläget om naturreservatets marina miljöer är i dagsläget bristfälligt. En fiskyngelinventering från år 2010, med två provpunkter inom reservatet, indikerar att undervattensmiljön är mosaikartad, med övergång från exponerade hårbottnar med algvegetation och marina fiskarter till mer skyddade miljöer mot norr, med mjukbottnar, kärlväxter och limniska, värmegynnade fiskarter. Området verkar fungera bra som fiskrekryteringslokal, främst för spigg, men även för gädda och andra arter. De marina delarna av naturreservatet har potential till stora naturvärden och bör därför undersökas närmare.

Provfisken i Pukaviksbukten under år 2009, som delvis innefattande naturreservatet, visade på ett förhållandevis normalt fisksamhälle för denna del av Östersjön. Fisksamhällets grundare delar dominerades av abborre och mört. Andra arter som noterades vid Stilleryd var sill, skarpsill, skrubba, horngädda, sik och oxsimpa. Inga främmande arter påträffades vid provfisket. Pukaviksbukten är även en viktig vandringsväg för laxen från Mörrumsån.

Merparten av området öar och skär är i det närmaste kala eller bevuxna med enstaka spridda tallar, björkar eller buskage. Undantaget är de två större öarna Östra och Västra Skaftolmen som är belägna närmast fastlandet. Dessa domineras av stora hållmarks-partier men har bitvis även ett glest trädskikt, främst bestående av tall och björk. Här

och var, särskilt i låglänta delar, finns även en del klibbal. Enbuskar bildar små spridda buskage. Skaftholmarna hävdades genom bete in på 1980-talet.

Bevarandemål

Det övergripande målet är att bevara ett avsnitt av det mellanblekingska skärgårdslandskapet med attraktiva häcknings-, födosöks- och rastmiljöer för sjöfågel, ett marint område av värde för fiskrekrytering och med potential till stora naturvärden samt öarnas och skärens karaktäristiska hållmarksvegetation. Arealen *skär i Östersjön* (1620, marin och terrester del) är minst 60 ha.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder krävs för närvarande.

- Om igenväxning av träd-, busk- och/eller gräsvegetation sker på öar och skär på ett sätt som hotar värdena för fågellivet ska röjningar göras.
- Skötselområdets större öar har tidigare beteshävdats och om det anses lämpligt utifrån öarnas värde för fågellivet och det är praktiskt möjligt kan beteshävden återupptas.

Grundinventering

Kunskapsläget för de marina delarna av naturreservatet är bristfälligt och dessa delar bör därför undersökas närmare.

3.3.4 Skötselområde 4: Övrig mark

Areal: 0,24 ha, varav delområde:

4a: ca 0,19 ha. *Vändplan och småbåtshamn*

4b: ca 500 m². *Fd paddock*

Beskrivning

På fastlandsuddens västsida slutar vägen i en vändplan med parkeringsmöjligheter, informationstavla och båtbyggor (delområde 4a). Området ägs av kommunen och bryggorna förvaltas av Drösebo båtklubb. Ett stängsel mot skötselområde 1 med en grind över vägen förhindrar naturreservatets betesdjur att komma in i delområde 4a.

Omedelbart norr om tomten, som utgör ett hål i naturreservatet på fastlandsuddens, finns ett område som i huvudsak ligger på kommunens mark och som anlagts till en inhägnad paddock för ett antal år sedan (delområde 4b). Området står idag oanvänt.

Skötselåtgärder

- Delområde 4a: Markägaren ansvarar för områdets skötsel. Områdets nuvarande funktion bör bibehållas. Området hålls betesdjursfritt med hjälp av stängsel. Grind och stängselgenomgångar underlättar passage in i och ut från området. Grinden kan eventuellt bytas mot eller kompletteras med en färist.
- Delområde 4b: Om området ska bibehålla funktion som paddock eller utgöra en del av den intilliggande tomten ansvarar markägaren eller av den utsedd nyttjanderättshavare för området. Ska den inte nyttjas för ovanstående ändamål ska sta-

ket och övriga konstruktioner ovan jord avlägsnas och området genom naturlig igenväxning återfå en mer naturskogsartad karaktär och införlivas med skötselområde 1. Markägaren ansvarar då för paddockmaterialets borttagande och bortforsling från naturreservatet.

3.4 Friluftsliv och turism

Beskrivning

Naturreservatet är ett populärt område för rekreation och friluftsliv. Många vandrar i området året om. Sommartid kommer även besökare för att bada och ha picknick, medan fritidsfiske från land är en uppskattad sysselsättning vintertid. Naturreservatets befintliga och planerade anläggningar för friluftslivet har markerats på karta 8 "Anordningar för friluftslivet och andra anläggningar".

En allmän bilväg leder in i området. Längs med den finns naturreservatets parkeringsplats samt reservatsinformation i en fd stentäkt. Vägen fortsätter ner mot vattnet i väster och slutar i en vändplan (skötselområde 4) på marker som ägs av Karlshamns kommun. Även här står en informationstavla om naturreservatet. Vid vändplanen finns en liten båthamn som förvaltas av Drösebo båtklubb. Intill detta område har kommunen även en mindre sandstrand och en badbrygga. Kommunen har även några soptunnor och en toalett i området.

En ca 1,5 km lång vandringsstig leder runt naturreservatsudden. Stigen är bitvis stenig och brant. På naturreservatets västligaste fastlandsudde finns fina klippbadmöjligheter och här finns även en iordningställd grillplats. Ytterligare en grillplats finns på udden längst ner i söder. Under betessäsong finns betesdjur i merparten av fastlandsmarkerna, med undantag för området vid vändplanen och båthamnen, som är bortstängslat (skötselområde 4). Passage in i området sker via en grind vid vägen samt stängseleengångar.

Övergripande mål

Målet för friluftslivet inom naturreservatet Stilleryd är att området ska vara besöksvänligt och tillgängligt. Besökare ska dels ges möjlighet att lära sig mer om områdets naturvärden kopplat till dess geovetenskapliga, landskapsmässiga och kulturhistoriska utveckling, dels erbjudas möjlighet till rekreation genom att vistas i ett naturskönt kustbygdsområde. Naturmiljöerna ska kunna upplevas utan att områdets naturvärden påverkas negativt.

3.4.1 Anordningar för friluftslivet

Bevarandemål

Det finns minst en parkeringsplats med utrymme för minst 5 bilar inom naturreservatet och minst 3 väl underhållna informationstavlor med beskrivning av reservatet. Det finns även minst 1,5 km väl underhållna, markerade stigar samt minst 3 iordningställda grillplatser. Anordningar för friluftslivet är utformade på ett sätt som minskar risken för förstörelse eller oönskat slitage på naturreservatets natur- och kulturmiljövärden.

Istandsättningsåtgärder

- Nya informationsskyltar till naturreservatet sätts upp vid parkeringsplatsen i den fd stentäkten, vid vändplanen och vid reservatsgränsen utmed den väg som leder in i området, samt om behov finns på andra lämpliga platser i naturreservatet.

- Hänvisningsskylten till reservatet längs bilvägen från Karlshamn kompletteras med ytterligare en vägskylt där vägen delar sig mot Drösebo respektive Kofsa, för att undvika felåkningar.
- En skylt som informerar om att det finns lösgående betesdjur i området under betessäsong sätts upp vid infarten till området, vid naturreservatets parkering samt, om behov finns, på andra lämpliga platser i naturreservatet.
- Förnyad markering av vandringsleden. Särskilt viktigt i anslutning till tomtmarken (vid skötselområde 1), för att tydliggöra vad som är tomt och vilka marker som är tillgängliga för allmänheten.
- Grillplatserna rustas upp och en ny grillplats anläggs i anslutning till badplatsen norr om småbåtshamnen.
- Staketet och genomgångar i anslutning till den fd matsalsbyggnadstomten på kommunens mark tas bort. Området vid sandstranden stängslas bort från berörd betesfälla och hålls betesdjursfri under badesäsong.
- Om möjligt produceras informationsmaterial om intressanta natur- och kulturhistoriska fakta rörande naturreservatet. Materialet bör i första hand finnas tillgängligt i digital form och vara nedladdningsbart från Länsstyrelsens och gärna även kommunens hemsidor, samt ev kompletteras med mindre informations-
tavlor ute i området och/eller foldrar.

Underhållsåtgärder

- Regelbunden översyn och vid behov underhåll av parkeringsplats, informations-
skyltar, stigar, stigmarkeringar, stängselgenomgångar och grillplatser.
- Redskap som kratta och grep finns vid sandstranden, så allmänheten själva kan ta bort tång, etc från stranden vid behov.

Ansvarig

- Reservatsinformation - Reservatsförvaltaren
- Parkeringsplats – Underhåll: Karlshamns kommun
- Markerade stigar (markeringar, genomgångar, ev infoskyltar) – Reservatsförvaltaren
- Grillplatser – Istandsättning: Reservatsförvaltaren. Underhåll (inkluderar ej ditleggning av ved och kol): Karlshamns kommun
- Tillhandhavande av redskap vid sandstranden och livräddningsutrustning på lämpliga platser – Karlshamns kommun
- Eventuella sanitära anordningar som toalett och soptunnor - Karlshamns kommun
- Borttagande av staketrester etc vid fd tomten på kommunens mark - Karlshamns kommun.

3.5 Bränder och brandbekämpning

Brand anses i huvudsak vara negativt för de befintliga värdena i reservatet Stilleryd.

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker med försiktighet, om möjligt i samråd med reservatsförvaltningen så att naturvärden inte skadas.

Tydliggörande av ansvarsfördelning vid uppkomst av spontan brand inom naturreservatet

En okontrollerad brand inom reservatet utgör ett hot mot värden i och utanför reservatets gränser. Om en okontrollerad brand uppstår är släckningen av branden Räddnings-

tjänstens ansvar. Släckningsarbetet bör ske med försiktighet. För att undvika skador på naturvärdena och, om möjligt, ta tillvara brandens positiva effekter, bör reservatsförvaltaren på Länsstyrelsen kontaktas i så tidigt skede som möjligt för samråd. Exempelvis kan skador på naturvärden uppstå genom hårdspolning vid rötter och på stammar på äldre träd och döda träd. Körskador är ett annat exempel på skador som kan uppstå och som så långt möjligt bör undvikas.

När branden anses vara släckt eller utan uppenbar risk att sprida sig överlämnas ansvaret för eftersläckning och bevakning till markägaren. Eftersläckning bör så långt möjligt ske så att naturvärden gynnas och inte skadas (se nedan) och markägaren bör samråda med reservatsförvaltaren. Efter överenskommelse kan förvaltaren även fungera som ombud för markägaren.

Om skyddet av områdets naturvärden medför ett efterbevaknings- och eftersläckningsarbete med kostnader som överstiger vad som kan förväntas av markägaren, tar förvaltaren över det ekonomiska ansvaret för branden.

Eftersläckning

Eftersläckning bör utföras så att naturvärden gynnas och inte skadas. I första läget koncentreras lämpligen eftersläckningen till skyddszoner i brännans ytterkanter. Skyddszonernas bredd bedöms från fall till fall beroende på risken för spridning till omgivningen. Vid en uppenbar risk bör skyddszonens bredd vara minst en trädlängd. Inom skyddszonen släcks alla glödbränder. Brinnande/glödande mindre träd och grenar kastas om möjligt in innanför skyddszonen. Glödbränder släcks lämpligen genom inblandning av mineraljord och/eller vattenbegjutning.

När brännans skyddszoner har säkrats tas ställning till om och när hela brännan ska släckas. För flera av de brandberoende/-gynnade arterna är glödbränder mycket viktiga. Glödbränder kan i vissa fall pågå under mycket lång tid och ge upphov till rökutveckling. Så länge skyddszonerna är säkra utgör de dock ingen risk för spridning och om möjligt kan det vara lämpligt att låta glödbränder få brinna ut av sig själva eller åtminstone inte släckas omedelbart.

Åtgärd efter brand

Framtida skötselåtgärder utreds för varje enskilt område som påverkats av branden. Vid behov ändras skötselplanen genom beslut av Länsstyrelsen.

3.6 Jakt och fiske

3.6.1 Jakt

Fastighetsägarna innehar jakträtterna i området, men för närvarande bedrivs ingen jakt i området.

Rätten till jakt inom reservatet regleras inte i reservatsföreskrifterna. Jaktutövandet får dock inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan. Jakträttsinnehavare bör under jakt informera allmänheten genom anslag uppsatta vid den väg som leder in i jaktområdet samt vid parkeringar och båtplatser.

3.6.2 Fiske

Alla har rätt att fritt fiska med handredskap utmed Sveriges kuster. I Pukaviksbukten bedrivs även ett kustnära yrkesfiske efter bl a lax och torsk, samt efter de sötvattenarter

som förekommer i området, framförallt gädda och abborre. Inom naturreservatet är fiskerätten på de privatägda fastigheterna utarrenderad.

Rätten till fiske inom naturreservatets vattenområden regleras inte i reservatsföreskrifterna. Fisket får dock inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

4 Utmärkning av reservatsgräns

Utmärkning av reservatets gräns ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

5 Tillsyn, dokumentation och uppföljning

5.1 Tillsyn över föreskrifter

Länsstyrelsen ansvarar för tillsyn av naturreservatets föreskrifter.

5.2 Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning kommer att ske enligt en särskilt fastställd uppföljningsplan.

5.3 Dokumentation av skötselåtgärder

Ansvarig förvaltare dokumenterar utförda skötselåtgärder (kopplat till SkötselDOS när det systemet är i drift).

6 Kostnader och finansiering

Naturvårdsförvaltaren/Länsstyrelsen bekostar åtgärder enligt skötselplanen, förutom vad som anges nedan:

Åtgärd	Finansiering
Bortröjning av staket och genomgångar vid fd matsalstomt (delomr 1a)	Karlshamns kommun
Skötsel och underhåll av delområde 4a – vändplan och bryggor	Karlshamns kommun eller den nyttjanderättshavare som kommunen har avtal med för området
Skötsel och underhåll av delområde 4b eller, om den inte ska fortsätta användas som paddock eller utgöra en del av intilliggande tomt, avlägsnande av staket och övriga konstruktioner ovan jord	Markägaren
Skötsel och underhåll av friluftsanordningar (reservatparkering, grillplatser, redskap vid sandstrand, livräddningsutrustning)	Karlshamns kommun
Skötsel och underhåll av ev sanitära anordningar (toalett, soptunnor)	Karlshamns kommun

7 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet*	När
Betesdrift alt ängsbruk	Skötselområde 2	Naturvårdsförvaltare	1	Årligen
Extensiv betesdrift	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltare	1	Årligen
Indelning av skötselområdet i 2-3 betesfält samt stängsling kring sandstrandsbadplatsen	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltare	1	Vid behov
Översyn och underhåll	Skötselområde 1, 2	Naturvårdsförvaltare	1	Kontinuerligt

av stängsel	och 4			
Slyröjning	Delområde 2a	Naturvårdsförvaltare	1	Inom 1 år från beslut
Träd- och buskröjning	Skötselområde 1, 2 och terrestra delar av skötselområde 3	Naturvårdsförvaltare	2	Vid behov
Informationstavlor	Aktuella delar av naturreservatet	Naturvårdsförvaltare	1	Uppsättande av nya tavlor inom 2 år från beslut. Underhåll vid behov
Hänvisningsskylt till naturreservatet	Vid vägskalet Drösebo/Kofsa	Naturvårdsförvaltare	1	Inom 1 år från beslut
Översyn och underhåll av markerade stigar	Aktuella delar av naturreservatet	Naturvårdsförvaltare	1	Årlig översyn. Underhåll vid behov
Anläggande av ny grillplats vid badplatsen norr om småbåtshamnen	Skötselområde 1	Naturvårdsförvaltare	1	Inom 1 år från beslut
Översyn och underhåll av friluftsanordningar (reservatsparkering, grillplatser, redskap vid sandstrand, livräddningsutrustning)	Aktuella delar av naturreservatet	Karlshamns kommun	1	Årlig översyn. Underhåll vid behov
Bortröjning av staket och genomgångar vid fd matsalstomt	Delområde 1a	Karlshamns kommun	1	Inom 1 år från beslut
Avlägsnande av staket och övriga konstruktioner ovan jord	Delområde 4b	Markägaren	1	Om den ska återgå till skog
Framtagande av informationsfolder	Hela naturreservatet	Naturvårdsförvaltaren	3	När möjlighet finns
Dokumentation av skötselåtgärder	Hela naturreservatet	Naturvårdsförvaltaren	1	Efter utförda åtgärder
Uppföljning av bevarandemål	Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	1	Enligt nationella riktlinjer

*Prioritet 1 till 3, varav 1 är högst

Naturreseptatet Stilleryd i Karlshamns kommun bildades år 1967 i syfte att bevara ett område med vacker skärgårdsnatur av väsentlig betydelse för det rörliga friluftslivet. En skötselplan upprättades för området år 1983. Genom ett nytt reservatsbeslut år 2012 utvidgas naturreservatet med angränsande kommunalt ägda mark- och vattenområden med likartad karaktär. Det nya beslutet med tillhörande skötselplan tar ett helhetsgrepp på området och betonar såväl naturreservatets land- och havsnaturvärden som dess värde för det rörliga friluftslivet.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner. Skötselplanen innehåller syftet med reservatet, en natur- och markhistorisk beskrivning av området samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftsliv och turism, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske. Denna skötselplan är en revidering av tidigare gällande skötselplan för Stilleryds naturreservat från år 1983.

Stilleryds naturreservat Översiktskarta

Karta 1

Teckenförklaring

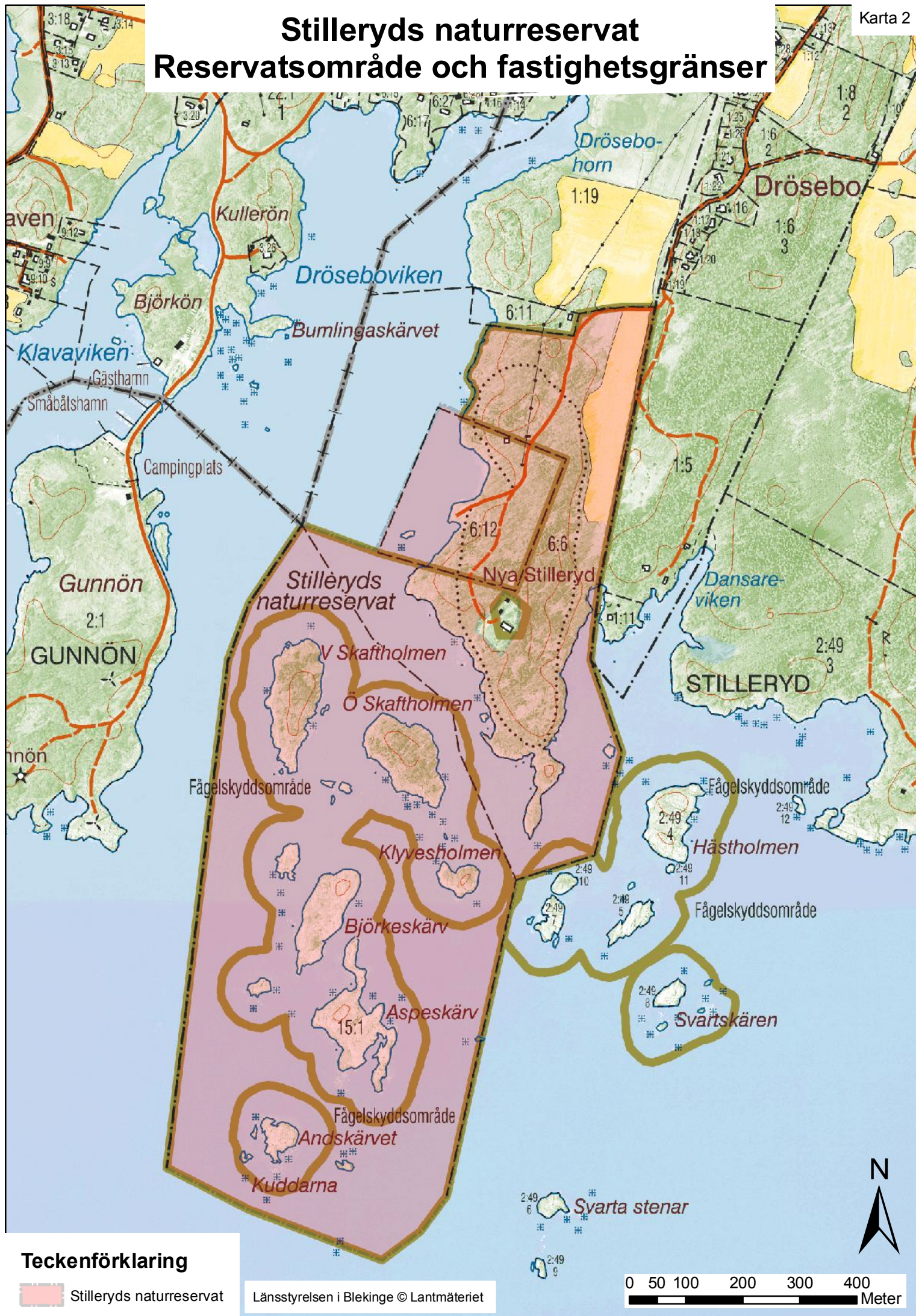
Stilleryds naturreservat

Länsstyrelsen i Blekinge © Lantmäteriet

Stilleryds naturreservat

Reservatsområde och fastighetsgränser

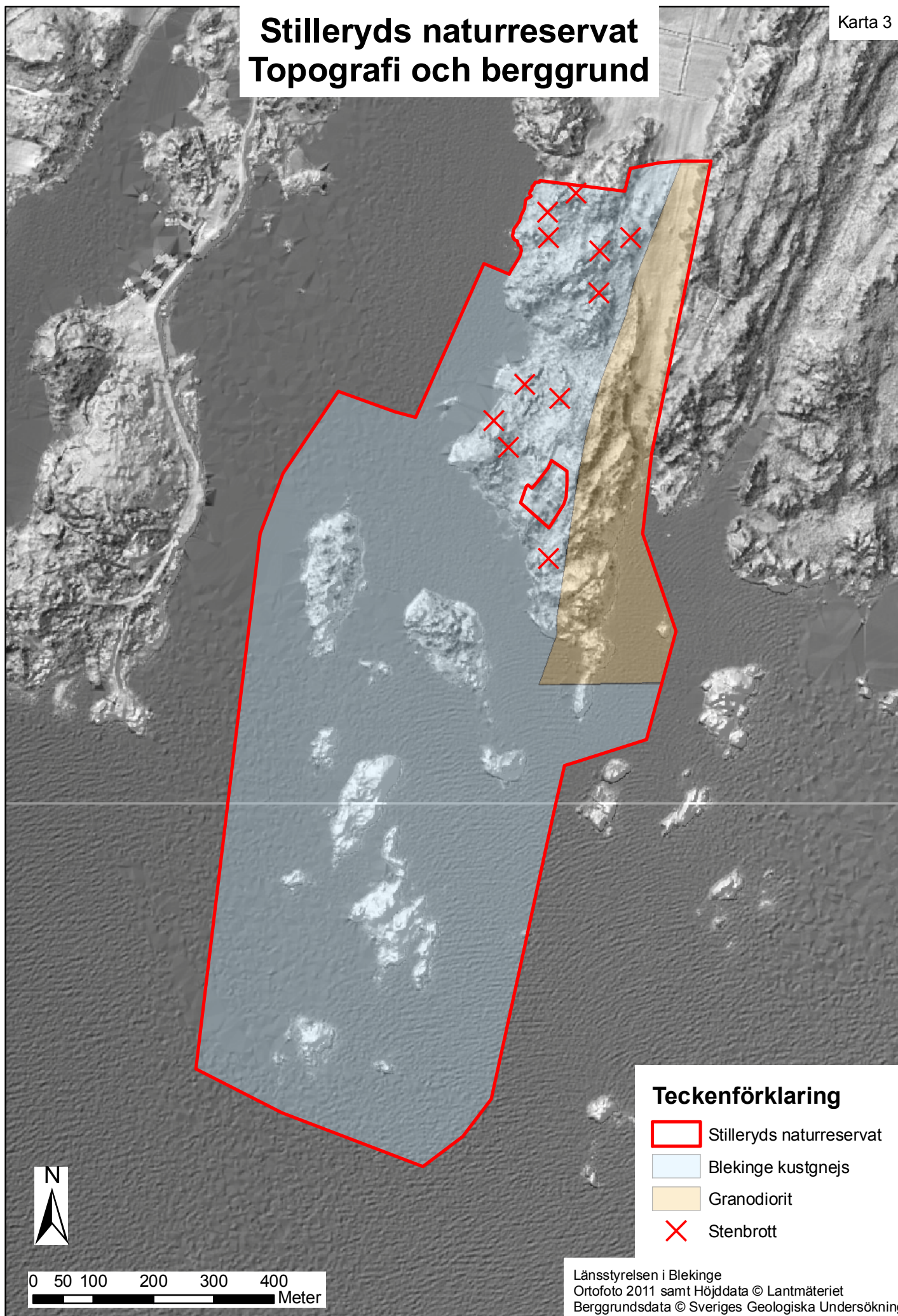

Stilleryds naturreservat

Topografi och berggrund

Karta 3

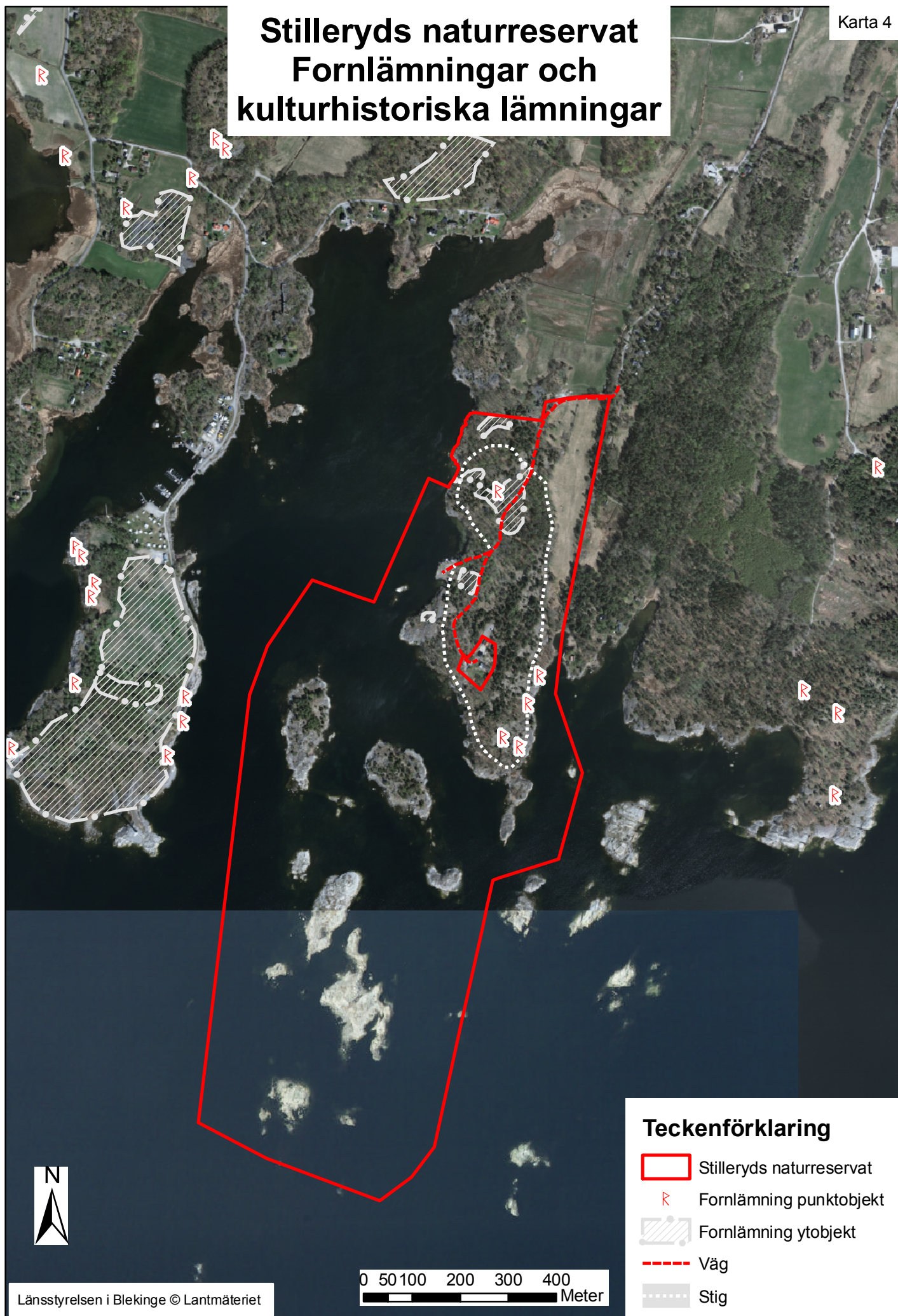

Stilleryds naturreservat

Fornlämningar och kulturhistoriska lämningar

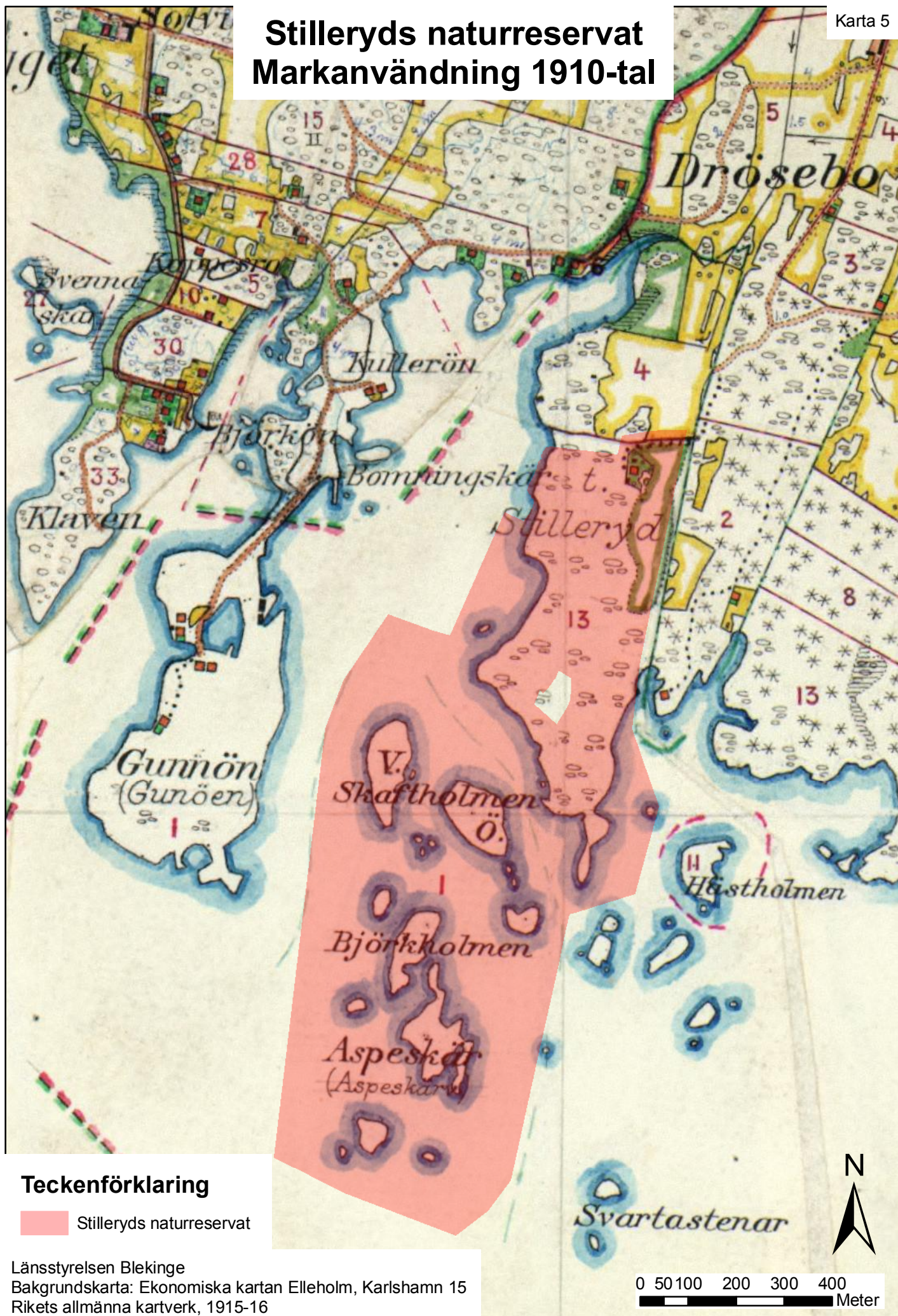
Karta 4

Stilleryds naturreservat Markanvändning 1910-tal

Karta 5

Teckenförklaring

Stilleryds naturreservat

Länsstyrelsen Blekinge
Bakgrundskarta: Ekonomiska kartan Elleholm, Karlshamn 15
Rikets allmänna kartverk, 1915-16

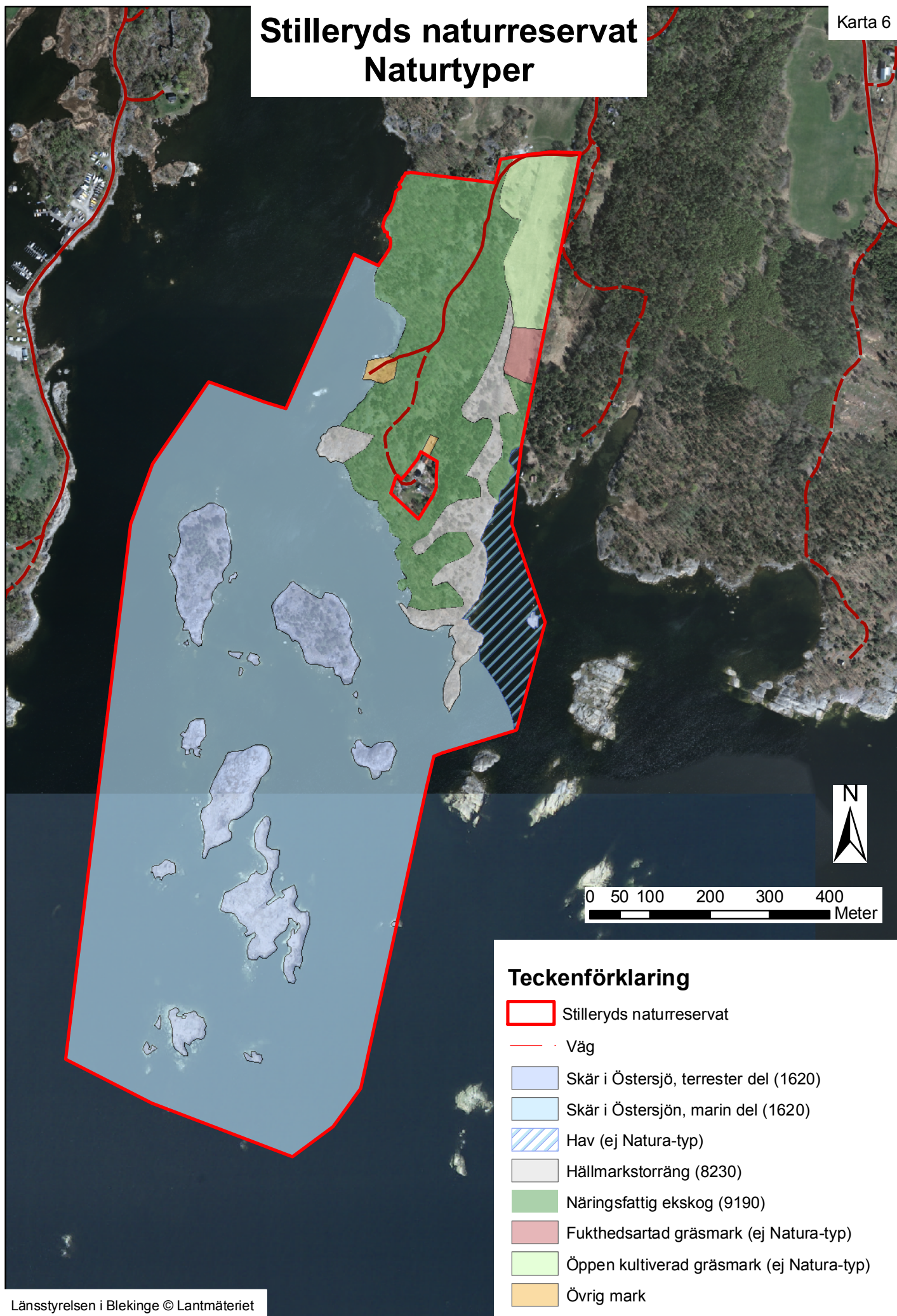
0 50 100 200 300 400
Meter

Stilleryds naturreservat

Naturtyper

Karta 6

Teckenförklaring

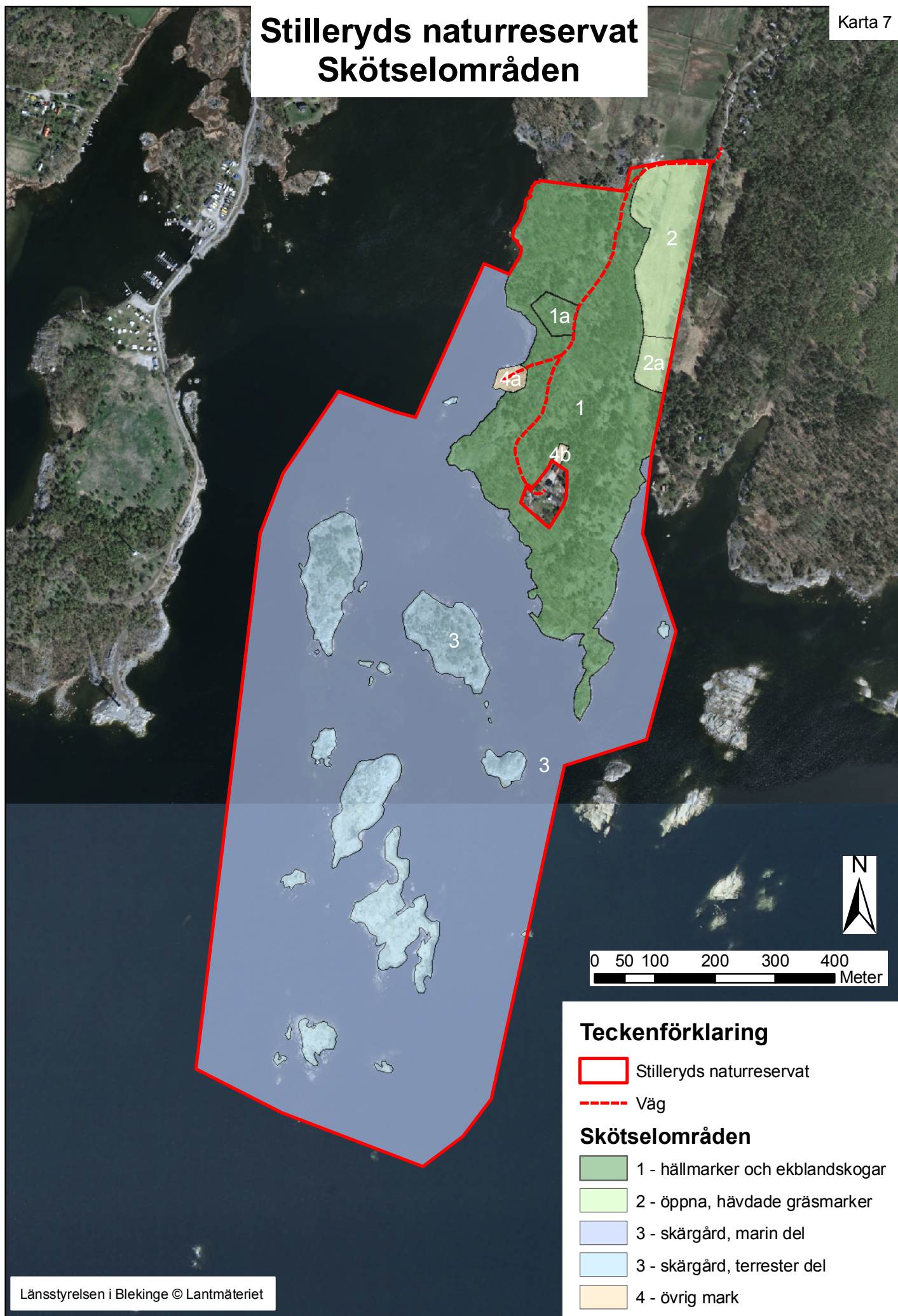
- Stilleryds naturreservat
- Väg
- Skär i Östersjö, terrester del (1620)
- Skär i Östersjön, marin del (1620)
- Hav (ej Natura-typ)
- Hällmarkstorräng (8230)
- Näringsfattig ekskog (9190)
- Fukthedsartad gräsmark (ej Natura-typ)
- Öppen kultiverad gräsmark (ej Natura-typ)
- Övrig mark

Stilleryds naturreservat

Skötselområden

Karta 7

Teckenförklaring

- Stilleryds naturreservat
- Väg

Skötselområden

- 1 - hällmarker och ekblandskogar
- 2 - öppna, hävdade gräsmarker
- 3 - skärgård, marin del
- 3 - skärgård, terrester del
- 4 - övrig mark

Stilleryds naturreservat

Anordningar för friluftslivet och andra anläggningar

Karta 8

